

Rosa Arruabarrena Santos

Donostiako Informatika Fakultateko irakasle eta ikerlaria

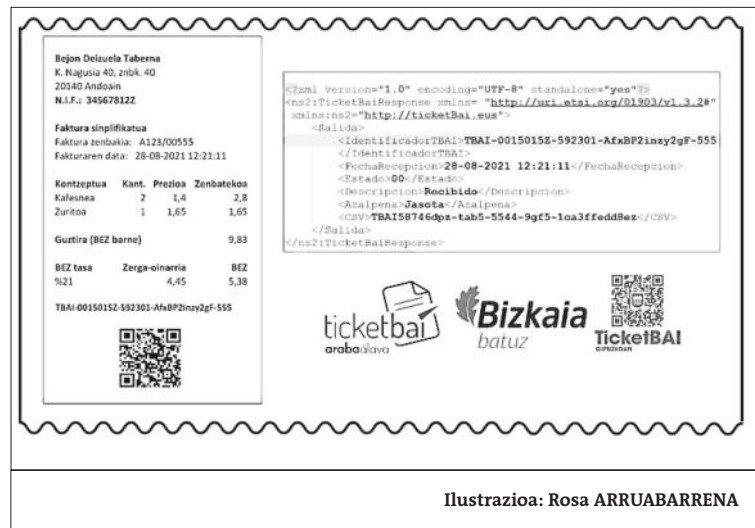
Fakturazio digitala: beste azkoin-biraketa bat digitalizazio-prozesuan

Ukaezina da digitalizazioak protagonismoa hartu duela industria- eta gizarte-arloan azken urteotan. Covid-19aren pandemiak eragindako krisiak prozesua bizkortu besterik ez du egin. Fakturazio digitala edo elektronikoa kontuan hartu beharreko beste elementu bat da, bai ekin-tzaileentzat, bai merkatua eraldatzeko prozesura egokitzten ari direnentzat. Jarraian, haren ezaugarri garrantzitsuenak azaltzen dira, berehala hartu eta bete behar baitira.

Faktura elektronikoa bitarteko informatikoen bidez formatu elektronikoa sortutako zerga-dokumentua da, paperezkoa ordeztzen duena, legezko balio bera eta zerga-ondorioak gordeztzen dituen, baina paperezko bertsioan kontuan hartu gabeko segurtasun-baldintzak dituen. Fakturazio elektronikoa faktura elektronikoa erabiliz fakturatzeko baino ez da.

Hala ere, formatu batetik bestera igarotzea ez da agerikoa, fakturazio elektronikoa araudi-kate baten bidez zuzentzen baita, Europako zuzentarauetatik hasi eta EAEko foru-arauekin amaituz. Izan ere, ez da neurri berritzailea, aspalditik dago Europako hainbat herrialdetan, hala nola Danimarkan, Finlandian, Suedian edo Portugalen. Orain, Billentisen txostenak dioten bezala, atomizazioa da arazo nagusia. Kalkuluen arabera, 40 legedi baino gehiago daude Europako faktura elektronikoa erabilerari dagokionez, eta horrek zaildu egiten du eskualdeen arteko elkarreragingarritasuna. Arazoa konpontzeko, 2018tik, Europar Batasunak estatu kideetako erakunde publiko guztiak behartzen ditu faktura elektronikora egokitzera Europako estandar batean. Zehazki, egokitzen horren ezarpena EAEn TicketBai proiektuaren bidez gauzatzen ari da, zeina hiru foru-aldundiek eta Eusko Jaurlaritzak partekatzen baitute.

TicketBai fakturazio- eta kobrantza-sistemak kontrolatzeko tresna bat da, eta iruzur fiskala ekiditea du helburu nagusi (eskudiruzko ordainketen eta B kutxen gaineko kontrola barne), non, aldi berean, administrazio publikoekiko harremanak erraztuko dituen. Proiektuak betebeharrak legalak eta teknikoak ezartzen ditu fakturazio-softwarean, EAEko Ogasunei aukera ematen diena jarduera-sektore guztietan gertatzen diren diru-sarrerak kontrolatzeko. Hori dela eta, onda-

Ilustrazioa: Rosa ARRUABARRENA

sunak edo zerbitzuak tarteko edo amaierako bezeroei saltzeko jardueren ordainketa jasotzen duen EAEko enpresa, aholkularitza edo bulego orok betebeharrak legal eta tekniko batzuk ditu. Bere alde, azpimarratu behar da fakturazio elektronikoa salto-kien, enpresa txiki eta ertainen eta autonomoen digitalizazioa bultzatuko duela. Horiek kudeaketa ekonomikoko gainerako aplikazioekin

eta negozioaren barne-jarduerekin integratu ahal izango dute, izapidetze-zikloak laburtu ahal izango dituzte, kobrantza barne, edo giza akatsak murriztu; paperezko fakturek behar duten biltegiatze-espazioa ere murriztuko dute. Laburbilduz, fakturazio sistema berria ezartzea beste ekarpen bat izango da garapen iraunkorrerako, eraginkortasuna hobetu eta kostuak aurreztuko baititu.

TicketBai ezartzeko (Bizkaian Batuz), zergadunek egiaztatuta izan behar dute tiketak edo fakturak igortzeko erabiliko duten gailua (ordenagailuak, kutxa erregistratzaileak, TPVak edo salto-kiko terminalak, etab.). Gailuaren softwareak aukera eman beharko du: (1) QR kode bat eta TBAI (kate alfanumeriko bat) fakturan edo tiketean sartzeko eta (2) transakzioaren informazioa, terminala, programa eta erabiltzailea identifikatzen dituen azterna jasoko dituzten fitxategiak sortu eta bidaltzeko. Transakzio bakoitzeko fitxategi bat bidaliko da (EAEren kasuan, XML formatuan) Foru Ogasunera, hark zehaztutako epe eta moduan, esan bezala QR eta TBAI barne dituen. Gainera, bidalitako fakturak ziurtagiri bat izango du, faktura sortu duen softwarea manipulatu ez dela bermatzeko. Hartzaileak telematikoki jasotzen duen faktura edo tiketa PDF dokumentu sinatua izan daiteke, edo irudi bat, eta ez du zertan Ogasunera bidaltzen den XML fitxategiaren informazio bera izan. Ondorioz, enpresa bakoitzak bere softwarea egokitu beharko du, edo fakturazio-prozesua kanpora atera edo dagokion foru-ogasunarekin komunikazioa ahalbidetzen duen softwarea eskuratu.

TicketBai geldieztina da jada, eta 2022ko urtarilaren 1ean sartuko da indarrean pixkanaka, Bizkaian izan ezik, 2024ra atzeratu baita. Aldez aurretik egiten dutenek zerga-onurak izan ditzakete, eta geroago egiten dutenek, zigorra. Beraz... •